

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hétre . . . I ker. Egy hétre . I ker. 50 Hfl.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . 50 .

Feladv. szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN.
 Piacz-utca 47. és 48. szám.

Az udvartartás költségei.

Rákosi Viktor beszéde.

Az országgyűlésen is ritkán hangzik el oly szép és annyi igazat tartalmazó beszéd, mint a milyent Rákosi Viktor, a hajdunánási kuruczkerület képviselője mondott a Kossuthpárt megbízásából. Az udvartartás költségeinek emelése ellen beszélt és azok a nagy igazságok, amelyeket hangoztatott, érdemesek arra, hogy meghallgassák Bécsben is.

Szomorú, de való az a kirívó elmentés, hogy e koldus szegény ország újabb milliókat adjon a dús gazdag uralkodójának. Persze, a király nem ismeri az ország helyzetét, a kormányférfiak pedig nem mondják el neki az igazat. Mert ha a király tudná, milyen koldusszegény nép a magyar, önként lemondana az udvartartási költségekről, nehogy annak felemelését kívánna.

Rákosi Viktor beszéde valóságos vádbeszéd a 37 éves kormányzat ellen. A beszéd nagy hatást keltett a politikai körökben és ha Magyarország mostani kormányférfiaiban volna erkölcsi bátorság, feltárnák a helyzetet a király előtt és a lovagias gondolkozású fejedelem

bizonyára maga is lemondana az amugy sem létező magyar udvartartás költségeinek emeléséről, amelyet semmiképpen sem lehet indokolni a nemzettel szemben.

A képviselőház megkezdte a civillista tárgyalását. Perczel Dezső elnököl. A szokásos előterjesztések után

Lengyel Zoltán kifogásolta, hogy a civillista felemelését együtt tárgyalják a kisebb tárczák költségvetésével; szerinte a civillista ügyét előbb kell elintézni azért, mert a felemelt civillista már beunne szerepel a kisebb tárczák költségvetésében.

Tisza István gróf: Ezt felesleges szórásalhasogatásnak tartja, ha a ház a kisebb tárczák költségvetésének tárgyalásával a civillistához ért, a mi már az első tételnél bekövetkezik, a ház felfüggeszti a költségvetés tárgyalását és tárgyalja a civillistát.

Ugron Gábor: Előbb szentesíteni kell a civillistáról szóló törvényt és csak azután tárgyalható a költségvetés.

Tisza István gróf ezzel szemben a régi gyakorlatra hivatkozik.

Lengyel Zoltán szerint nem lehet precedensekre hivatkozni, mert a költségvetés egy évre, a civillista 10 évre szól.

Rátkay László szerint a költségvetésbe csak a régi civillistát lehetett volna felvenni.

Feilitzsch Arthur báró elnök arra hivatkozik, hogy tegnap ebben az ügyben már határozatot vett.

A ház áttér a kisebb tárczák költségvetésének tárgyalására.

Az udvartartás költségei.

Hertelendy . . . ző felolvassa az első tételt, a mely az udvartartás költségeiről szól, mire az elnök a tárgyalást felfüggeszti és megkezdí a ház a civillista tárgyalását.

Kammerer Ernő előadó elfogadásra ajánlja a civillista felemeléséről szóló törvényjavaslatot. 32 évvel ezelőtt állapították meg a mai civillistát és azóta a viszonyok lényegesen megváltoztak.

Gabányi Miklós: Akkor még gazdag volt az ország!

Kammerer Ernő: Arra hivatkozik, hogy az udvari alkalmazottak fizetését 1872 óta 30—50 százalékkal emelték, ily várakozások miatt természetes, hogy emelni kell a civillistát! (Nagy zaj balról.)

Lengyel Zoltán: Lehet, hogy Bécsben szaporodik a német, mi fizetünk!

Az elnök: Ne feledkezzék meg róla, hogy a képviselőházban vagyunk. (Nagy zaj.)

Gabányi Miklós: Az elnök megakarja szolgálni a tizenkétezer koronát. (Nagy zaj.)

Lengyel Zoltán: Elveszti a pénzünket és nem adnak érte semmit!

Kammerer Ernő: A budai várban új testőrséget szerveznek. A javaslatban előadott civillista emelés tehát indokolt. (Hoch! Hoch! balról.)

Endrey Gyula: Gázság az ilyen javaslat. (Taps balról.)

Tisza István gróf kötelességet teljesít, amikor már most felszólal, hogy objektív felvilágosításokat adjon.

Olay Lajos: Szomorú kötelesség!

Vasárnapi levél.

— Emléksorok és tanulságok polgár Óri Mihályról. —

Évődésre nem csuszik a tollam; mert a papíron minduntalan elém rajzolódik az elhunyt debreczeni polgárnak, Óri Mihálynak szikár, nyílt arca és emlékének virág-bimbói.

Józan gondolkozású és kiválóan tiszta jellemű volt ez a városat, egyházat, hazáját szerető polgár, a kit sem szép szóval, sem mézes kalácsossal nem lehetett a maga meggyőződésétől eltántorítani; bár vele is megtörtént, hogy a párt érdekére történt furfangos hivatkozással, gátat vetettek az ő nyílt szólásai ellen is.

De akkor is addig dohogott, dohogott Óri Mihály, hogy végül a benső meggyőződésének kristályforrása mégis felfakadt és elsöpörte a cselcsali módon emelt gátat. Ez volt azután az oka, hogy mert az igazságot a barátságánál is jobban szerette, az igazságot a saját pártvezéreivel szemben is őszintén kimondta, hogy bár becsülték, sokaknak sokszor mégis kellemetlen volt a boldogult jelenléte a gyűléseken.

Az a szikár arca, kerges civis nagy gazda mindig úgy tűnt fel nekem, mint a megtesztelt lelkiismerete a józan, a tiszta, a munkás, a közügyekben önzetlen hajdankori debreczeni polgárságnak. . . . Azért a fejfájára őszinte szeretetből, tiszteletből főnom ezt a nefelejts koszorút.

Polgár Óri Mihály nem járt magas iskolákat, hanem józan esze, természetes felfogása mégis sok tekintetben szélesítették a látkörét. Azonban előttem, kit némileg bizalmára méltatott, többször fejezte ki, hogy érzi a veszteséget, melyet a hézagos iskolázása miatt egész életén át kellett szenvednie.

Határozott gondolkozását, zamatot kifejezéseit gyönyörűen élveztem, a mikor évekkel ezelőtt cikksorozatát adott át nekem a debreczeni polgárság bajairól írva azt, a hirhedt csere kaszály ügygyel kapcsolatosan.

Akkor azok az Óri Mihály féle cikkek széles körben keltettek nagy feltűnést. Bevilágítottak azok a debreczeni polgárság belvilágába. Akkor rebeggették is, hogy Óri Mihály csak a nevéet adta azokhoz a cikkek-

hez; azonban mondhatom, hogy a gondolat, mint a szerkezet tőle származott. Némi helyesirási igazgatáson kívül más feladatom nem volt e cikkeknel, melyeknek meggyőző, igazságos hangját, zamatot kifejezéseit, következetesen kapcsolt láncszemeit gyönyörködve élveztem, mint gyönyörködve élvezek mindent, a mi eredeti, tiszta és igazi tehetségtől származik. Már pedig Óri Mihály ilyen tiszta és igazi tehetség volt a debreczeni polgárok között a természetes ész, mint a jellem dolgában. Nem is hiába tartotta őt az ősi gazdálkodó polgárság a maga rendjében első polgárnak. Valóban ez volt Óri Mihály.

Az alatt a hűvösnek tetsző kedély, begombolt külső alatt igaz melegsívű magyar ember rejtőzött. A különféle csalódások, az emberi hunczutságon átlátó éles elme zárkózottá, bizalmatlanná keserítették Óri Mihályt. A ki körülbelül azt tartotta, ha már csugocspót, idegen kabátot visel, óvakodj tőle, mert nem lehet kiismerni az úri hunczutságot. . . Sajnos, az élet sokszor adott igazat az Óri bátyánk keseredett, szigorú felfoga-

Chylinski Gy. Utóda

fényképészeti műterme

DEBRECZEN, Piacz-utca 41. sz. alatt

a legkényesebb művészi izlést is kielégítő fényképek mérsékelt árak mellett készülnek.

Ugyanott olajmestményeki akvarellek, fénykép-nagyítások és oleografák is a legszebb kivitelben készülnek.

Tisza István gróf: A javaslatot ugyan Széll Kálmán terjesztette be, de szóla a magáévá teszi; annyit azonban változtatott a javaslaton, hogy az emelés ne 1902. elejétől, hanem csak 1903. január 1-étől számitassék.

Rákosi Viktor: Miért nem mindjárt 1848-ig visszamenőleg kéri az emelést?

Tisza István gróf: Teljesen alaptalan az a feltevés, mintha a civillista emelés arra kellene, hogy őfelsége vagy a királyi család valamely tagja jobban költsézhessék, az udvartartás költségei jelentékenyen emelkedtek, míg ő felsége háztartási kiadásai nagy mértékben csökkentek, kevés háztartás van Magyarországon, mely ugyanazt elmondhatná. Ez nem lehetett meglepetés senkinek, a ki ősméri ő felsége igénytelenségét és egyszerűségét.

Pozsgay Miklós: Ha olyan szerény ember, akkor minek a millió! A konyhamalacoknak Récsben. (Zaj.)

Tisza István gróf: A mint az állami alkalmazottak, magántisztviselők és cselédek fizetése 30 év óta rohamosan emelkedett, az udvari alkalmazottak fizetése is. Az udvartartás évek óta krónikus deficittel küzdött, s az udvartartás ő felsége magántökéjéből is évenként jelentékeny összeget nyelt fel.

Gabányi Miklós: Még mindig nem beszél arról, hogy hol a magyar udvartartás.

Tisza István gróf: Budapest végre is ő felsége székhelye.

Gabányi Miklós: De nem székel benne!

Tisza István gróf: A budai várpalota építése következtében is szaporítani kellett a személyzetet. Felállítják továbbá a magyar darabant testőrséget is a közjogi paritás érdekében. A magyar és budapesti célok miatt szükséges a két milliónyi többletből mintegy 800.000 korona, a többi 1.200.000 korona a deficit megszüntetésére szükséges, ne tartsa vissza az ellenzék a civillista megszavazásától az se, hogy nincs meg a magyar udvartartás ügy, ahogy az ellenzék kívánja.

Felkiáltások balról: Hát önök nem kívánják?

Gajári Géza: De nem így mint önök. (Derűtség.)

Rákosi Viktor: Kérjük Gajárit, hogy dolgozza ki a tervezetet. (Nagy zaj.)

sának . . . De azért újra csak azt mondom, hogy a zsinóros, gombolt hosszú kabát alatt melegszívű magyar ember rejtőzködött, a ki a különös felfogásaival is tiszteletet érdemlő példánya volt a kivesző fajnak és ha iskolákat végeztet volna, élete még nagyobb hivatásu lett volna.

Immár megpihen az igazi debreczeni polgár a péterfiai-temető ákáczfáinak lombja alatt. Az ősi sirhalmok mellett új sirhalom domborodik. A tavaszi harmatos eső majd pázsitot, majd virágot himez arra és pillék játszadoznak a halom virágain . . . A szomszéd nagyerdőből vadgalambok bűgása hirdeti a soha nem szűnő életet. Emlékével, munkáival, példáiival a nemzedékek előtt a polgár Őri Mihály emléke is élni fog. Pedig mennyivel maradandóbban működhetett volna, ha szép elméjét annak idején iskolázták volna . . . Sokszor fájlalva panasolta ennek a hiányát nekem. Ebből is okuljatok polgárok! Használjátok a várost ékítő főiskolákat. A nemzet életében kivívott hajdani nagyvezéri hivatását visszanyeri Debreczen, ha ti örökölt polgári erényeitek mellett, a ti józan, természetes okosságotokat a tudomány, a tanulmány erejével is gyarapítjátok. A polgár Őri Mihály szelleme ezt hagyja, ezt üzeni nektek örökök. Ez a fejlődésetek útja.

Szabad Hajdu.

Gajári Géza: A Kakas Márton már megjelent, szombat van.

Rákosi Viktor beszéde.

Rákosi Viktor: T. képviselőház! Nagyon csodálkozom, hogy a t. miniszterelnök ur nem bizván Kammerer Ernő képviselő ur szónoki tehetségében és rábeszélő képességében, azonnal az előadói beszéd után szükségesnek látta kilépni a porondra és felvenni a harcot a még fel nem vonult csatasorokkal szemben. Csodálkozom pedig azért, mert a t. miniszterelnök ur harcos és agresszív természetét ismerve, addig mindig azt szokta tenni, hogy megvárja, míg az ellenség felvonul és akkor azt megrohanva, letiporja és a szabadelvűpárt zajos tapsai mellett megmenti a dinasztia, melyet absolute semmi veszedelem sem fenyeget. Ezen eljárásából azt következtetem, hogy a miniszterelnök ur maga is meg van győződve álláspontjának nehéz voltáról, hogy úgy mondjam, a nemzettel való teljes lehetetlenségéről. Mindketten, úgy a t. előadó ur, mint a t. miniszterelnök ur hangsúlyozták beszédeikben, hogy teljes objektivitással fognak a kérdéssel nyilatkozni. Én a magam részéről szintén a teljes objektivitással fogok nyilatkozni, de nem a pártembernek objektivitásával, annál kevésbé a hatalmát erősíteni akaró miniszterelnök objektivitásával, hanem a fotografáló masina objektivitásával és csak azt látom meg, a mi van. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Csak azt látom meg és arra szavazok ma pénzt, a mi tényleg megvan. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Magyar kir. udvartartás nincsen és azért sem én, sem pártunk erre egy krajczárt megszavazni nem fogunk. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Valamennyi fizetésemelési javaslat közül, a mely a ház asztalán megfordult, mindenesetre a legérdekesebb, a legpikánsabb és a legkevésbé sürgős az, a melyet a pillanatban tárgyalunk és a melyben a miniszterelnök ur Magyarország apostoli királya számára fizetésemelést kér. Azt kérdezem, van-e oka a miniszterelnök urnak ilyen kérdéssel ide járulni és van-e oka a képviselőháznak ezt a kérést teljesíteni? Fájdalom, mind a két kérdésre határozott nem-mel kell válaszolni. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) De engedjék meg, mielőtt tovább megyek, a pap eljárását kövessék, a ki felmegy a szöszékre és választ magának egy textust a bibliából. Én is ezt fogom tenni. Választok magamnak egy textust, de nem a bibliából, hanem a legközelebbi időkben történektől. (Halljuk! Halljuk!) Egy ismerősöm utazott egy vicinális vasuton, a melynek személyzete nem sztrájkolt meg, azt kérdezte a vasuti emberektől, hogy maguk talán megvannak elégedve a fizetésükkel, amire azok azt felelték, ugyan hogy volnának megelevedve, mikor még a király sincs megelevedve. Odkünn ilyen hatása van az ilyen jogtalan civillista felemelésnek. Mert a mily jogosnak ismerném el, hogyha egy szegény dinasztia kérné egy gazdag nemzettől (Ugy van! a szélsőbaloldalon), ha a magyar király kérné a magyar nemzettől (Ugy van a szélsőbaloldalon), ha a Budán fényeskedő és az ott székelő magyar királyi udvartartás pompájának és hatalmának emelésére kérné: ép oly fájdalommal tagadom meg, mikor egy gazdag dinasztia kéri egy szegény nemzettől, az osztrák császár kéri a magyar nemzettől, a Bécsben székelő dinasztia dicsőségének és hatalmának emelésére. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Mielőtt a kérdésre átérnék, engedjék meg, hogy egy pár szót szóljak a kérdéssel kapcsolatban Rákóczy Ferencz hamvairól.

Tisza István gr. miniszterelnök: Semmi kapcsolatot nincs köztük!

Rákosi Viktor: Dicső dolog volt a királyi elhatározás és mélyen belenyult a nemzet egész érzelmi világába. Valóban köszö-

nettel és meghatottsággal vették tudomásul, hogy a király maga is arra az állásponttra helyezkedik, a melyre mások már rég helyezkedtek és elismerte érdemeit annak az embernek, a ki mint böles ember, mint vitéz ember, mint jó ember, mint vallásos ember, mint (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Magyar ember!) a világ minden uralkodójának mintaképe lehetne, a kit önfeláldozó karaktere egyenesen a csodaemberek közé sorozott. (Helyeslés a szélsőbaloldalon) Csakis ostoba és hazug viszonyok között volt lehetséges, (Igaz! Ugy van a szélsőbaloldalon) hogy Rákóczy Ferencz hamvainak hazaszállításáról és az őt megbélyegző törvényezik eltörléséről századokon keresztül soha még csak szó sem lehetett. (Zaj.) Végre jött egy királyi szó és ezért hálásak vagyunk. De közönséges gondolkozásra vall, ezt a dolgot üzletileg fogni fel.

Tisza István gróf miniszter elnök: Ez rágalom! Ez nem igaz! (Nagy zaj.)

Rákosi Viktor: Ön nem értette meg, hogy mit mondtam. Nemcsak a magam, és a nemzet, de az Ön nevében is tiltakozom az ellen. Én is megtagadom a kapcsolatot e kettő közt, mert lehetetlennek tartom.

Tisza István gróf miniszterelnök: Akkor bocsánat, akkor egyetértünk!

Rákosi Viktor: A lapok eleget irtak erről és én nem utasítom vissza itt ezt a feltevést. Én nem fogadom el az ön részéről sem ezt és ön ellen sem kovácsolok fegyvert az ilyen dologból. (Helyeslés.)

Solferino és Königrätz.

Nem lehet arról beszélni, hogy mi a quóta arányában járulunk hozzá az udvartartás költségeihez, hanem megfizetjük a költségeit a magyar udvarnak, ha van, az osztrákok pedig fizetik meg a költségeit az osztrák udvarnak. S mi lett t. képviselőház, ennek a nagyilekü elhatározásnak keserű gyümölcse? Az, hogy az egész civillistát az osztrák udvartartásra költik el. (Ugy van! Ugy van! balfelől.) Azok a derék urak, akik az 1867-iki kiegyezést jóhiszeműleg aláírták (Zaj a baloldalon. Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) abban a hitben ringatták magukat, hogy az udvari körök is meg fogják tanulni azt, a mit ma minden dijnok tud, hogy minden fizetéssel bizonyos munka is jár; mi abban a hitben ringattuk magunkat, hogy a mit Szent István koronájával a dinasztianak nyújtunk, és az a hatalom, vagy ha ugytetszik pompa, a melyet verejtékes fil-léreinkből élvez bizonyos kötelességek tudatára fogja ébreszteni a dinasztia tagjait is. Fájdalom, ebben a hitünkben keservesen csalódtunk. (Ugy van! Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon.) Ugy látszik, azoknak volt igazuk, akik azt mondták és azt hiszik, hogy az 1867-iki kiegyezés is nem a dinasztianak jobb belátásra való téréséből keletkezett, hanem Solferino és Maggenta, később pedig Königrätz vérrel áztatott mezőiből fakad, (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) a kik konstatálják, hogy a magyar szabadság hajnala akkor kezdett derengeni, mikor a poroszok szuronyai Pozsony alatt megvillantak. De leszámoltunk mi már azzal, hogy nem szeretetből, nem a mi szép szemeink kedvéért békültek ki velünk, hanem kényszerűség folytán

kötötték velünk egyezséget. Szerződésbe foglaltunk pontokat, megállapítottuk, megcsináltuk a törvényt, és azután következett volna egy korszak: ennek a szerződésnek becsületes megtartására. S mit látunk t. képviselőház? Hogy mi összes elvállalt kötelezettségeinket a legnagyobb lelkiismeretséggel, erőnkkel felülmúló áldozatokkal s mondhatom birkatürellemmel teljesítettük, hogy Magyarország harminczhét éves története az 1867-iki kiegyezés óta az engedékenységnek, az alkuvásnak, a pontrólpontra való hátrálásnak egész gyűjteményét tartalmazza. (Igaz! Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon.) De ezért már azokat az embereket kell kárhóztatnom, a kik 1867. óta Magyarország kormányát vezették, (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) azokat az államférfiakat, s ezeknek tipikus alakja Tisza Kálmán volt, akik az 1867-iki kiegyezést részben meg nem értették, részben pedig félreértették. (Ugy van! Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon.) (Mert Tisza Kálmán 1875-ig értette meg, 1875 után pedig félreértette az 1867-iki kiegyezést. (Ugy van! Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon.) Azoké a férfiaké volt a hiba, a kik nem értették meg Deák Ferencz művének alap gondolatát, az ő szempontjukból beszélek, mert én pl. nem tartozom ezen alap hívei közé, hogy t. i. az nem lehet kész alkotás, ez csak mag, a melyből kell, hogy Magyarország függetlenségének terebélyes fája kifejlődjék. (Ugy van! Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon. Egy hang balfelől: Ugy kellett felfogni!) Okvetlenül úgy kellett felfogni az 1867-iki kiegyezést, hogy ez a nemzetnek gyermekkori ruhája, a melyét meg kell változtatni, mihelyt a nemzet felnövekedett és kinőtt belőle. (Ugy van! Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon.)

Amit a politikusok elmulasztottak.

Mi lett volna azoknak a politikusoknak feladata, a kik 1867-óta az országot kormányozták, a dinasztiaival szemben? Mert erről van most szó. Meg kellett volna magyarázni a dinasztianak, hogy miután nemzet politikájuk nem sikerült, Olaszországból pedig kiverték őket, próbálják meg egyszer magyar nemzeti politikát csinálni s a magyar nemzet erejének kifejlődésére alapítani hatalmukat. (Ugy van! Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon.) Meg kellett volna nekik magyarázni, hogy Mohács előtt a középduán Magyarország volt az egyetlen egy nagy hatalom. Ezt megtehették volna már akkor, mikor Budavárát vissza foglalták a törököktől, de még 1867-ben sem lett volna késő. Meg kellett volna magyarázni ezeknek az államférfiaknak, hogy két fix pont van a monarchiában csak kettő, az egyik a dinasztia, a másik a magyar nemzet. A németeknek van hova menniük, a szlávoknak van hová menniük, hipnotikus erővel vonza őket a két hatalmas birodalom. Az olaszok, az oláhok is elmehetnek, ha valami nagy katasztrófa sújtja őket. De t. képviselőház, bármilyen nagy és véres katasztrófa éri a szövetséges osztrák császárságot és Magyarországot, mely miatt megindul egy bomlási processus, a melyben minden nemzetiség önkénytelenül is fizikai és etnográfiai törvé-

nyeknél fogva nagyobb testvéreikhez siet, a magyar akkor is itt áll nincs hova mennie, mert itt élnie és hálnia kell. (Éljenzés a baloldalon.)

Keserőséggel látom t. képviselőház, hogy a dinasztia az, a mely erre századokon keresztül nem jött rá és tekintettel azon államférfiak kaliberére, a ki jelenleg a dinasztiaát szoiigálják, helyesebben a dinasztia és a nemzet között állanak, egyelőre nem is fog erre rájönni.

Nemzeti követeléseink.

Tavaly kolportálták a királynak egy mondását, a mikor ugyanis a nemzeti követelésekről volt szó, állítólag azt mondta volna a király — nem tudom, hogy igazak-e e mondások vagy nem — (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Chlopy). Az valóság, azt eltagadni nem lehet! Mondom, t. ház, ekkor a király állítólag konstataulta, **hogy neki ezekről a nemzeti követelésekről 37 év óta soha senki sem szólt.**

Hock János. Azt mondta, hogy sejtelve sincs!

Rákosi Viktor: Ez irtóztató vád azon urak ellen, akik az udvar közelében udvaroncokká lettek, (Zajos helyeslés a baloldalon) a kik nem egy szöcsövet képeztek, a milyen a nemzet a király fülébe kiálthat, hanem egy kínai falat, a mely a nemzetet a királytól elválasztja. Ugy van! Ugy van! a baloldalon.

Gabányi Miklós. Csupa hazugságból éltek!

Rákosi Viktor. Ezek az urak nem szóltak erről és még sok egyébről hallgattak és most itt állunk koldusan, illuzióktól megfosztva, csalódottan mindenben és az a súlyos kötelesség vár reánk, hogy a hazugságok ezen fojtó ködpáróját szétfutva a nemzet igazságait megmondjuk, meg a királylyal szemben is. Zajos helyeslés a bal és szélsőbaloldalon.

Endrey Gyula. De hol vannak a királyi miniszterek? Zaj a baloldalon.

Rákosi Viktor: Ha a tuloldalon levő t. képviselő urak, akik oly csekély számban érdeklődnek a civilizista iránt — minthogy az ő feladatuk csak akkor kezdődik, a mikor szavazni kell, de megszűnik, ha beszélni és kritizálni kell — mondom, ha a t. képviselő urak magános óráikban, a mikor megszabadulnak a t. miniszterelnök ur hipnotikus szeméitől, magukba szállanak, elgondolhatják, hogy micsoda hibát követtek tavalyi magatartásával. Mert eszükbe juthat, hogyha mi tavaly a kellő pillanatban úgy állunk össze, mint a hogy összeálltunk a liberális egyházpolitika alkalmával, szerény meggyőződésem szerint a király teljesítette volna a nemzet kívánalmait. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) A mikor a liberális egyházpolitikai javaslatról volt szó, azt olvastam a lapokban, hogy a királynak keresztény lelkiismeretén erőszakot kell tenni, hogy ezen törvényjavaslatokat szentesítse. Hát, t. képviselőház, itt sem volt erre eset, itt a királynak nem lehetett dilemmába

jönnie. Micsoda erőszakot kell a királynak önmagán tennie, hogy a magyar nemzet jogos követeléseit teljesítse? (Egy hang balfelől: Törvényben biztosított nem is követeléseit, hanem jogait!) A nép, a mely a nagy munkát végzi és önöknek a sok katonát adja, az megtette kötelességét, de önök nem tették meg. A pszichológiai momentum elmúlt s talán soha vissza nem fog térni. Talán ezzel a nemzet örökre eljátszotta jövőjét. Ilyen nagy momentumokat ritkán ad a sors egy nemzetnek és ha a kínálkozó alkalmat a nemzet nem ragadja meg, akkor talán századokra elveszti azt.

Rátkay László: Csakhogy a Habsburgok halandók. A magyar nemzet pedig halhatatlan, ez a különbség!

Az ország szegény.

Az ország anyagi helyzete — ezt mindenki tudja, aki egy kicsit foglalkozik vele — nem engedi meg az improduktív kiadások fokozását. (Ugy van! balfelől.) Nálunk a hadsereg improduktív, a hajóhad improduktív, diplomáciai testületeink is improduktívek, mert teljesen németek és magyar érdeket nem szolgálnak. (Ugy van! Ugy van! balfelől.) Kell-e ennek nagyobb bizonyítéka annál, hogy mi követségeket tartunk fenn, Stuttgartban, Münchenben és Drezdában — talán az udvari pletykák gyorsabb liferálása végett — ellenben nem tudjuk kivinni, hogy Romániában és Amerikában, ahol száz és százezer magyar ember van, tisztességes, magyarul tudó s a magyar érdekeket képviselő konzulátusokat tudjunk felállítani.

Hogy emelhetnők épen most a civilizistát, mihor egy rossz termés nyomorúságával a nyakunkban állunk itten? Hogy emelhetnénk épen most, a mikor a jövedvő adakozók testülete, a delegáció 450 milliót szavaz meg a katonaság számára.

T. képviselőház! Nem sok kellene fontos nemzeti kérdéseknek a rendezésére. Erdélyi kérdést, telepítési kérdést, alföldi csatornázási kérdést, az iskola kérdést, ezt mind meglehetne ebből a 450 millióból oldani. De a kellő pillanatban, mikor az országnak van egy kis pénzkészlete, akkor megjelennek a közös, helyesebben a német miniszterek és elviszik az ország egész pénzét. Olyan nyomást tesz ez reám t. képviselőház, mint mikor egy jómódu magyar családba beleházasodik egy idegen katonatiszt és tönkre teszi azt a magyar családot. (Ugy van, ugy van! balfelől. Derűltség.)

T. képviselőház! Ha a király tudná, hogy itt minő viszonyok vannak, ha tudná, hogy itt mekkora a munkanélküliek tömege, ha tudná, hogy itt pang minden, talán ő maga visszavonná ezeket a javaslatokat. De nekem frappáns bizonyítékaim vannak arra, hogy a király nem ismeri az ország állapotait. Ennek az esztendőnek az elején, körülbelül február vagy márczius hónapban a bécsi udvari kocsisok egy keresztény szocialista vezetése alatt mozgalmat indítottak.

Hock János: Szétrájkot!

Rákosi Viktor: Összejöttek. Én a gyűlésről olvastam a tudósítást, 16—20 óra napi munkáért a legnyomoruságosabb fizetést kapják. Küldöttséggel mentek a főudvarmesterhez, segítsen az ő bajukon. Hát t. képviselőház, a király azoknak az embereknek a magánviszonyait nem ismeri, a kiknek mindennap a hátaközepét látja, mikor kocsi-kázik (Derűltség balfelől.) Hogy ismerhetné hát annak a nemzetnek a viszonyait, a melyet olyan ritkán lát (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Sohasem látja!) és ha valakinek a hátát látja, az egy mélyen meghajló alázatos miniszter. (Derűltség. Ugy van! a

szélsőbaloldalon.) T. ház! Hogy a király milyen kínai fallal van körülvéve és milyen környezetben él, hogy az a pénz, a melyet a civilizista czimén adunk, milyen kezekbe kerül, arra nézve illusztrációval szolgálhatok. Egy bizonyítékom van „Ein offenes Wort“ (Halljuk! Halljuk: a szélsőbaloldalon.) „von Adalbert Raben Steinberg.“ Ez egy Bécsben megjelent kiméletlen leleplezés, a mely az udvari körök ellen irányul. A szerzőt a röpiratának megírása óta a közigazgatási körületben óriási többséggel képviselővé választották.

Hock János: Azért írta.

Nagyhatalmi hóbort.

Mikor én a miniszterelnök úrtól hallom a hadsereg érdekeinek védelmezését és különösen hallok egy frázist, a mely nagyon gyakran megjelenik az ő ajkain, tegnap is megjelent, az u. n. nagyhatalmi álláspont. És akkor mindig eszembe jut Stucknak, a német festőnek a müncheni képtárban levő képe, amelynek címe: A háború. Ezen a képen az elesett meztelen holttestek felett rohog el egy ékes, egy mezte en alak, óriási hatalmas karddal a vállán. Nem is lovon megy, hanem valami vizözön előtti táltoson, vagy szörnnyetegen és miközben a lovak patkói a talán még kissé félig élő sebesülteket véresre marcangolják, ez az alak mereven, kegyetlenül hideg arccal néz előre. Lát szik, hogy nem hallja a sebesültek jajgatását, a halál pusztulását, amely honában kél, nem érdekli iránta, nem törődik vele. Nekem is az a benyomásom, hogy mikor ön, t. miniszterelnök ur a nagyhatalmi állásra szegzi a tekintetét és előre halad ezen az uton, nem látja azt, hogy ez a nagyhatalmi állás a nemzet pusztulása, a nemzet végleges elpusztulása és nem hallgatja meg azoknak a jajkiáltását, a kiket annak terhei legázolnak, amint legázolják a hazát. (Tetszés és taps a szélsőbaloldalon.)

A vasuti sztrájk alkalmával hallottam én, t. képviselőház, megdöbbentő hangokat, olvastam megdöbbentő cikkekkel, hogy ennek az államnak vége van, mert anarchikus állapotok uralkodnak, minden tekintély megszűnt, mert az emberekből kihalt a kötelességtudás. Na hát, t. képviselőház, hogyan tudjam én az éjjeleit és nappalait idegő munkában töltő szegény vasutast, hogyan tudjam én a nehéz munkájában fáradó pusztán száraz kenyeret kapó magyar paraszt embert kötelességének teljesítésére szorítani, hogyha én a magyar állam tetejére, annak csucsára felmutatva, ott egy üres, hideg királyi palotára mutatok fel. A mig az a palota üres marad és a korona ott elhagyatva áll, addig értem és tudom, hogy azt a parasztot, azt a szegény embert is csak csendőrszuronyal lehet kötelességének teljesítésére rábírní. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) T. képviselőház! Királyt követeltek a büszke, a hideg és rideg királyi palota számára. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Királyt követeltek a nemzet munkájának, mindennapi életének törekvései élére, jövőbe vetett hitének, önmagába vetett bizodalmanak megerősítése. (Helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.) A dinasztikus hűségünk táplálására nem elég, hogy évenként egyszer nagy egyházi pompával körülviszik Budavárában Szent István király jobb kezét, mert mikor azt nézi a magyar ember, keserűség fogja el s azt mondja magában, hogy az ezer év előtt meghalt szent királynak egy egész jobb keze van itt, de az élő királynak nem tudjuk még porczikáját sem hazahozni. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélsőbaloldalon. A szónokot számosan üdvözlék.)

Szünet után.

Apponyi Albert gróf szerint a nemzetet nem leikesheti az idegen udvartás. Kidobott pénznek tartja. A magyar király koronája ősbibb mint bármely más Európában. Sajnos, Budapest csak *névleg* székek és főváros. Az uralkodónak az a kegye, hogy népe közé jön, nem olyan, hogy azért pénzt kelljen adni a nemzetnek. Indítványozza, vegyék le a javaslatot a napirendről és intézzenek feliratot a királyhoz.

Tisza rövid válasza után az elnök felteszi a kérdést az ülés meghosszabbítására vonatkozó indítvány felett.

Rátkay kéri a képviselők megszámlálását.

Csak 97-en vannak jelen. Szünet után megszavazták az indítványt és Zboray, Rakovszky felszólalása után az ülés véget ért.

Vármegyénk és közelvidéke.

Lelőtte a testvérét.

— Testvérgyilkosság Hajdudorogon. —

Hajdudorogi tudósítónk írja: Kántor Molnár Mihály most is olyan véru még, mint mikor a katonasort oda hagyta: fiatal, jó kedélyű, munkás, vállalkozó, mulatni szerető. Jó negyvenesztendővel ezelőtt, mikor csak hat köblös földcsékeje volt, sorra járt valami módosabb, több földcsékejű mátká után, de a módos lányok s inkább szülők félvállról nézettek le rá, mintha mondták volna: kicsi vagy ahoz szálás Kántor Molnár Mihály. . . Ekkor megharagudott Kántor Molnár Mihály és elvette a dorogi bírót lányát, Tóth János uram jószágos és szépséges Ilonáját, mondván, megmutattam azért is, hogy az első leány a feleségem. Annak jóideje már, de az a jó határozott eltökélt természet ma is megvan még öreg szívében.

A ónaptárban július 7 én Szent János születés ünnepe volt jegyezve. Ez ünnepet az aratás örömeire illő vidáman töltötte. Mihály gazda is beült a „Belső“ vendéglőbe, hol Sütő János 48-as örmesterrel és saját Mihály és Antal szép szál fiatal csemetéivel neki látott a Szent János áldásának, úgy hogy a nagy verestorony takarodóra intő harangszavát sem hallotta meg a poharak csengésétől. Folyt a bor, a nóta, cigány — hordta a takaros tüzes szemű csaplórosné, az ifjabb Molnár Mihály és bátya, Molnár Antal pedig csak biztatták:

— Ne busuljon tés aszony! Kitelek, száz koronával adós még az öcsém! Hejh ha! bátyám, vót szegény, lesz is. . . kurjantott fel Mihály.

Végre is mindennek vége szakad. Az öreg Kántor Molnár Mihály elálmosodott. A két fiu felvette s a kocsiira helyezve kivitte a tanyára.

Utközben a szép csaplárné és a 100 korona volt a két fiu beszédének tárgya. Anti követelte Mihálytól a 100

koronáját, meg azt, hogy a csaplárné körül ne legyeskedjen, mert ő azt feleségül akarja venni. Mert, mert. . .

Nem lehessen tudni; mit mondhatott még Antal, de az a következőkben is látszik, hogy Mihály haragot táplált szívében. . .

A tanyán az édes apjukat ágyba fektették. Az öreg aludt, mint az ágyu. A két fiu folytatta a czivakodást, mig egyszer Mihály csak felugrik az asztal mellől, kilép a pitarba, leakasztja a rozsdás puskát, a puska eldördül, az öreg Molnár Mihály felébred. Molnár Antal az asztal mellett összerogyva véreben hörög. . .

— Mit csináltál Mihály fiam?!

— Lelőttem a testvéremet.

Ezzel nekiszaladt Mihály a csillagos éjszakában a szántókon keresztül toronyirányban a városnak, ott a csendőrsvezetőt felverte s elmondta neki a vérlázító esetet.

Mire, a hajnali órákban a csendőrség Kanyuk Lipót jegyző vezetése alatt a helyszínre érkezett: Molnár Antal, a szép sugárszál fiatal ember véreben fagyva meghalt. Egy gyermeket hagyott árván.

Az eset nagy feltűnést keltett az egész városban. A vizsgálóbíró délután befejezte a szemlét s intézkedett a hulla eltemetéséről. A tettes szabaddon van. A vizsgálat folyamatban.

Az új okleveles jogyzók. Szombaton délelőtt fejezték be a közigazgatási tanfolyam hallgatói a jegyzői vizsgát, amelynek eredménye kitünőnek mondható. Jelentkezett a vizsgára 30 jelölt, oklevelet nyert 23. Vizsgáztak kitüntetéssel: Benkó Géza, Csekey Sándor, Halasy Lajos. Egyhangulag: Márki Lajos, Gnant Antal, Péntek József, Kolozsy László, Miánkó Antal, Takáts Endre, Lovass Gyula, Molnár Géza, Beczner Pal-Simon Ferencz, Rigitsky Vladimir. Szótöbbséggel: Csathó József, Gyárfás Samuel, Horváth Mihály, Hibián Károly, Beszédes Dezső, Nagy Czirok László, Csicseri Orosz Béla. Patkó Lajos, Friedl Antal. Három hónap mulva teendő javító vizsgálatra utasított 7.

Meglepő vizsgálat. Pénteken Debreczen városánál, szombaton a központi főszolgabírósnál tartott vizsgálatot a honvédelmi miniszterium kiküldöttje, Csernyi Lajos százados, aki hétfőn a bősörményi főszolgabírósnál fogja megjelteni a hivatalos vizsgálatot. A honvédelmi miniszterium kiküldöttje mindent rendben talált.

Nyári mulatság Búdszentmihályon. Kedves táncmulatságot rendeznek Búdszentmihályon. A búdszentmihályi óvoda javára az óvó-iskola fákkal beültetett játszókertjében tartják meg ezt a kedves táncmulatságot, még pedig július 17-én. Vidékről is számos vendéget várnak a mulatságra, a mely minden évben kitünően szokott sikerülni.

Férj a feleség ellen. Csernák János érmihályfalvai lakosnak megszökött a felesége, Ruzsinszky Julianna és 32 korona értékű holmiját ellopta. A férj feljelentésére a megszökött asszonyt Debreczenben is nyomozzák.

Tisztelt gazdaközönség!
Zsákok és ponyvák
legelőcsőbb bevásárlási forrása

Grünberger Ignátz
zsák- és ponyva-kölcsön üzlete
DEBRECZEN, Batthyányi-utca 4. sz.

Meghalt a felesége után. Nagy Lajos 73 éves hajduböszörményi kereskedő affeletti bánatában, hogy a felesége meghalt, agyonlőtte magát.

Az öngyilkos aggastyán. Hajdunánáson öngyilkossá lett Csányi Sándor 75 éves gazdaember. Gyomorrák kinozta és ezért lett életunt. Felakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt.

Öngyilkosság az anya szemelátára. Megrázó esetet jelentenek Bihardioszegről, egy elkeseredett ember az édesanyja szemelátára követett el öngyilkosságot. Oravecz Károly a legény neve, aki minap állott a sorozóbizottság elé. Meg is ütötte a katona mértéket, amit annyira szívére vett, hogy azóta valóságos buskomorságba esett. Mindig azt hajtotta, hogy ő ezt nem bírja elviselni, ő nem született a gyöngyöletre s inkább agyonlővi magát, semhogy a bornyut a háttára vegye. Édes anyja ezért is eldugta előle a puskáját, az elkeseredett legény tehát úgy segített magán, hogy elment a testvérbátyjához s mivel az nem volt odahaza, betörte az ajtót s kihozta a bátyja fegyverét. Azzal hazament s odaszólt az édes anyjához:

— No lássa, édes anyám, hiába dugta el előlem a puskát! Még se leszek katona! S magára fogta a fegyvert és az édes anyja szemelátára szíven lötte magát. Azonnal meghalt.

Egyházak és iskolák.

Az istentiszteletek sorrendje a róm. kath. templomban holnap, Pünk. után a 7. vasárnapon. Délelőtt 6 órakor miséznek Vas Károly, 7 órakor Nyári Ignác, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. növendékek részére, 9 órakor a nagymisét Szabó István mondja, nagymise után Nyári Ignác prédikál, háromnegyed 11-kor a Svetits-zárda növendékei s az elemi iskolások jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond, fél 12-kor miséznek Pák Emil. Délután fél 3-kor dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános keresztény tanítást tart, 3 órakor lytania, utána rózsafüzér. 5 órakor a Jézus sz. szíve társulatának hónapos ájtatosságát végzi Pák Emil.

A református templomokban az istentiszteletek sorrendje jul. 20-án vasárnap d. e. 9 órakor a következő: Nagytemplomban Dicsőfy József lelkész. Kistemplomban Uray Sándor püspöki s. lelkész. Kossuth-u. Szele György lelkész. Ispótytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész. Csapókerthben Kovács János népiisk. felügyelő. A homokkerti imaházban szintén lesz istentisztelet.

Az ág. hitv. evang. templomban dél-előtt 10 órakor Hudák János s. lelkész tart istentiszteletet.

A debreczeni ev. ref. egyház 1904. évi július hó 10-ik napján — vasárnap — délelőtt 10 órakor, az egyháztanács terében presbyteri közgyűlést tart.

UJDONSÁGOK.

Ereklye-adományok a Csokonai-Körnek.

— És köszönet Buday Barnának. —

A „Hazánk“ egyik közleménye után a mi lapunk hívta fel a debreczeni Csokonai-Kör vezetőségének a figyelmét arra, hogy a „Ludas Matyi“ első ki-

dásának a kézírata Buday Barnának, a *Hazánk* című ujság ideális magyar lelkű, jeles szerkesztőjének a tulajdonában van.

Erre a körülményre felhíván a Csokonai-kör vezetőségének a figyelmét, ajánlottuk, hogy esetleg ezt meg is lehetne szerezni Buday Barnától, a mi sikerült is.

Buday Barna a becses kéziratot egyéb ereklyékkel a Csokonai-körnek adományozta, a mire vonatkozólag a kör érdemes titkáratól, dr. Árvay Bélától a következő sorokat vettük:

A Csokonai kör könyvtára egy érdekes ereklyével gazdagodott. Buday Barna a „Hazánk“ szerkesztője a Körnek ajándékozta a Ludas Matyi azon kéziratait, melyről 1815 ben Bécsben a kinyomatást eszközölte Kerekes Ferencz, a ki az érdekes előszót írta a műhöz. A kézirat egészen a Kerekes Ferencz írása, számos nyomdai utasítással a szedő számára. Végén van a censor aláírása „Imprimatur“ Wien, am 21 Sept. 1815. Sartori mp.

A kéziratot Buday Barna Kerekes Ferencz nem régen meghalt fiától, Kerekes Józseftől örökölte.

Még két más egykoru irással is megtoldta szíves ajándékát Buday Barna ur, a melyek a Csokonai Dorottyájára vonatkoznak és szintén érdekesek. Ezuton is fogadják Debreczennek hálás köszönetét.

Polgármester és pártlap. A „Debreczen“ című 48-as párt-újság ismételt prókátoroskodására feleletül rövid hír jelent meg lapunk f. hó 8 diki számában. Azt irtuk, hogy a jól szolgálni igyekvő újság és a polgármester kölcsönösen elnéznek egyet-mást egymásnak. És hogy a polgármester nevezett 48-as pártlapnak, melyet jelenleg a Debreczen-város nyomdájában is adnak ki: „A nyomdai dolgait nézi el.“ Ezeket irtuk. Amde mi, bár mindig szigorú, sőt éles bírálatot gyakoroltunk Kovács József polgármester köztisztviselői tevékenységére főként, mint másokat sem, úgy a polgármestert sem akarjuk méltatlanul támadni. Azért híreinkre vonatkozólag is férfias készséggel és nyíltsággal hozzuk nyilvánosságra, miszerint illetékes helyről vett tájékoztatás után arról győződünk meg, hogy Kovács József polgármester, mint ilyen, nem kezdeményezte nem járult hozzá a 48-as pártlapnak a városi nyomdában való nyomásához; sőt ellene nyilatkozott a tanácsülésen. Ezen értesülés alapján a polgármesterrel szemben híreinkből levonható következtetés elesik, mi is elejtjük. Ellenben a „Debreczen“ felhívása elől nem térünk ki. A polgármesternek a dologból való kihagyásával fentartjuk, hogy a „Debreczen“nek a városi kezelés óta igenis vannak „nyomdai dolgai.“ És mivel a „Debreczen“ üzleti dolgaiból úgy sem csinál titkot, becses kivanságára készek vagyunk az ügyet a nyilvánosság előtt is ösmertetni; mert mi a keléfszakasztástól sem riadunk vissza. Legyen szerencsénk.

Vaskereskedő alk.almazottak gyűlése. A mára hirdetett vaskereskedelmi nyujdíjgyűlésére a melynek élén Györfly Aladár és Sesztina Jenő helybeli nagykereskedők allanak, Ghimessy Béla a Nicolson gyar főtisztviselője is városunkba érkezett, a „Bika“ szállodában szállt meg.

Házasságkötések. Városunkban a mult hét folyamán házasságot kötöttek: Schopf Endre Szabó Valériával, Kovács Antal Tóth Eszterrel, Orbán János Szabó Juliánával, Lábos Gyula Reke Máriaival, Rozgonyi Dezső Diószegi Gabriellával, Törő József Fekete Klárával, Szabó Sándor Nagy Juliánával, Arany András Guta Sárával, Szántai József Gyulai Rózával, Sinkovics István Kőszeghl Emmával, Balog Péter Kecskés Zsuzsánnával. Összesen 11 pár.

Vadászok gyűlése. A debreczeni vadásztársulat Orosz Endre főszolgabíró elnöklete alatt július 17-én d. e. 9 órakor tartja évi közgyűlést a megyeháza nagytermében. A közgyűlés tárgya: az új alap- és házszabályok letárgyalása és a pénzkezelés megvizsgálása.

Eljegyzések. A mult hét folyamán államt anyakönyvi hivatalnokban a következő eljegyzéseket jelentették be kihirdetés végett. Papp Sándor, Nagy Zsuzsánnával, Milák Gyula Dancs Eszterrel, Hoffman Sándor Frankl Szerénával, Vincze József Grett Rozáliával, Nyéki Imre özvegy Derzsi Jánosnéval, Almási József Klopok Juliánával, Kárai Gyula Pócsi Erzsébettel, Sallai István, Ottó Juliánával, Nagy Gergely Bodor Juliánával, Takács István özvegy Faragó Andrásnéval, Suchán Rezső Molnár Máriaival.

Az iparos ifiak önképző egyesülete folytatólagos közgyűlést ma vasárnap délután 3 órakor tartja meg a Simonffy utczai helyiségében. Melyre a tagok minél számosabb megjelenését kéri az Elnökség.

Öngyilkosság, bűnök és idők. Az öngyilkosságnak is meg van a szezonja és a legkülönbözőbb bűnök is mindegyik egy bizonyos időben virágzik. Ha a statisztikát megnézzük, azt látjuk, hogy a legtöbb öngyilkosság május, június és júliusban történik. A bűnesetek közül a tavaszi napokban követelik el a legtöbb szemérmellen büntettet. Nyáron ellenben gyakoriak a testi sértések, erőszak és fenyegetések és különösen a házasságtörések. A házasságtörések nyáron természetesen jóval túlhaladják a rendes számot, mert az egyedül álló szalmaözvegyek mindenképen felejtetni akarják árvaságukat. De a nyári kirándulások, mulatságok is nagyon előmozdítják a szalmaözvegyek ügyeit, akik sokkal jobban érzik magukat nyáron, mint télen. Lopás és betörés is meglehetősen virágzik, mert nyáron az elhagyott lakások egyenesen csábítják a „gyöngébb idegzetűket“ a betörésre.

Városi építkezések. A városi tanács 80,098 korona 82 fillér előirányzott összeggel az iparostanoncziskola építésére hirdetett árlejtés felett szombaton délelőtt tartott ülésén határozott. A tanács, habár az összmunkákra is érkezett be ajánlatkötő is, hogy a debreczeni iparosokat munkához juttassa, egyenként adta ki a munkálatokat. A föld és kőműves munkáknál Biczó Gyula ajánlatát fogadták el, ki 35,998 korona 44 fillérrel vállalja a munkát. A többi munkálatokat a következők kapták: ácsmunkát Pethő György 7379 korona 34 fillérért, csement, beton munkát Rossi Primó 4178 koronáért, bádigos munkát Kereszturi és Nagy 1353 korona 95 fillérért, kőfaragó munkát Beck Sámuel 2312 korona 19 fillérért, asztalos munkát Harsányi István 3444 korona 80 fillérért, lakatos munkát Blaskovits Mihály 2544 korona 31 fillérért, mázoló munkát Thieszen Arthur 848 korona 43 fillérért,

Minden háznál szükséges

a ruhák tisztán tartása, a pecsétektől való megkímélése, mely tisztítás és javítás sehol sem eszközölhető jobban és olcsóbban, mint

MINÁRIK JÓZSEF

polgári és katonaszabó,
DEBRECZEN, Vár-utca 2. szám alatti
elsőrendű vegytisztító intézetében.

füveges munkát Kaszanyitzky Endre 781 korona 29 fillérért, vasmunkát Losonczy János és Juhász István társvállalkozók 9674 korona 10 fillérért. Az összes munkálatok összege 67,241 korona 70 fillért tesz ki, 12,857 korona 12 fillérrel kevesebbet az építésre előirányzott összegnél. Az építési munkálatokat már a jövő héten megkezdik. A városi régi, rozoga guti erdészlak helyett újat épített. Az erdészlak terveit a tanács elfogadta és hétfőn meghirdeti az építésre az árlejtést. Az új erdészlak 16.500 koronába kerül.

— **A Jogász és tisztviselői kör** könyvtárnoka tudomására hozza a kör t. olvasóközönségének, hogy folyó évi július hó 12 től augusztus hó 20-ig könyvosztás nem lesz. Ugyanazért sziveskedjenek az érdeklődők a fenti időre eső könyvszükségleteiket a július hó 11-én tartandó könyvosztás alkalmával kielégíteni. Tisztelettel *Hetéry Károly*, a kör könyvtárnoka.

— **Meghaltak.** Kovács József ev. ref. 4 hónapos, Tóth Lajos ev. ref. 11 hónapos, Pál Irma róm. kath. 3 hónapos csecsemők, Medgyessy Ilona ev. ref. 12 éves felsőbb leányiskolai tanuló, Koczka Lajos ev. ref. 49 éves önálló csizmadia, Tomek József ismeretlen vallású csecsemő.

— **Megtagadott engedély.** Jakab Gyula kárpitoss géd a polgármesteri hivatalhoz kérvényt intézett, hogy a vasuti vasmunkások részére gyűlést engedélyezzen a „Debreczen” sörcsarnokba vasárnapdelutánra. A polgármester azon indokolással, hogy Jakab Gyula nem vasuti munkás, hanem kárpitoss, tehát az ő kérelmére nem engedélyezi a gyűlést, annyival is inkább, mert a vasuti munkásoktól nem tudott meghatalmazást felmutatni.

— **Az érmihályfalvai csendőr felgyógyult.** Pünkösdi vasárnapján Érmihályfalva egyik utcáján garázda legények rátámadtak Szabó Sándor csendőrré s több mint 30 sebet ejtettek rajta. Az irgalmatlanul összekaszabolt csendőrt a debreczeni honvéd csapat kórházba szállították be, a hol gondosan ápolták. Szabó szívós természete győzött a betegség felett s tegnap felgyógyulva hagyta el a kórházat. A csodálatos felgyógyulás Lengyel dr. törzsorvos érdeme, a ki nagy buzgósággal gyógykezelt a súlyosan megsebesített csendőrt.

— **Adományok a Bocskay-szoborra.** Rásó Gyula alispánhoz újabbán a következő adományok érkeztek a Bocskay-szoborra: Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósága 50 korona. Jász Nagy-Kun-Szolnok vármegye törvényhatósága 100 korona. Kömerling János 50 korona. Tudvalevőleg Debreczen város törvényhatósága 500 koronát szavazott meg legutóbbi közgyűlésén erre a hazafias célra. Az ország törvényhatóságai, valamint Hatdu vármegye törvényhatósági bizottsági tagjai részéről még jelentékeny adományok várhatók.

— **Népesedés.** A helybeli állami anyakönyvi hivatalnál a múlt hét folyamán összesen 29 születést — 18 fiu 11 leány — jelentettek be. Miután pedig ugyanezen idő alatt 57 halálozás történt, nyilvánvaló, hogy a lakosság száma természetes uton 28-al csökkent.

— **Kirabolt gazda.** Szombatra virradó éjjelen a Köntösgáton levő ártézi kut bódéjában összeszurkálták és kirabolták Fazekas János Vendég utca 67. számú házában lakó gazdálkodót. Künn járt a tanyáján Fazekas János és ott érte az este. Éjjelre bement az ártézi kut bódéjába háltni. Éjjel után aludt el s már derengett a hajnal,

mikor erős fájdalmat érezvén — felébredt. Ekkor látta, hogy vérzik. A jobb füle, arca és a halántéka körül több szurás volt, mely sebekből patakzott a vér. Feltápáskodott és a tárczáját kereste, de az eltűnt a benne levő 580 koronával együtt. Fazekas ekkor bevászorgott a városba. Egész uton vérzett. A sebeivel Szentpály Béni dr. rendőr orvoshoz ment, ki sebeit bekötözte és látetet vett fel a sérülésekről. A rendőrség és a csendőrség megindította nyomozását, hogy az orozva támadó rablókat kézrekerítse.

— **Az órajavitó.** Róth Ferenc 39 éves galiczai órajavitó a hozzá adott órákat zálogba szokta csapni. Legutóbb Ujvidéken károsított meg ilyenképpen többeket. A jómadarat Debreczenben is nyomozza a rendőrség.

— **Az éjjeli látogató.** Szombatra virradóra hajnalban kellemetlen látogatók jártak Klein Ármin kereskedelmi könyvelőgyakornok Simonffy-utca 31. sz. a. lakásán. A kapu is, a lakása ajtaja is nyitva volt. A tolvajok beszélgettek is, s ő erre felébredt, mire azok magokkal vivén 21 korona 40 fillér értékű ruhameüit, megléptek.

— **Kofaharcz a libapiacson.** Három kofa, Töviski Gáborné, Nagy Sándorné és Tokai Ferenczné a Miklós-utca végén levő barompiacson összevesztek. A harcznak a rendőr vetett véget.

— **Tolvaj hetes.** Kecán Julis cselédleány 12 korona értékű gyűrűje elveszett. A virágcserepben találta meg Balog András hetes és a gyűrűt a szeretőjének adta, a ki nek ujján a jogos tulajdonosa a piacon észrevette és az esetet feljelentette a rendőrségen.

— **Lopás.** Keservesen összekuporgott Győri Katalin cselédleány 34 koronát. A bezárt ládájából valami enyves kezű tolvaj kilopta a szegény cseléd kicsi vagyonkáját. A tettést a rendőrség nyomozza.

x **Elismert** legszebb hölgy és gyermek-fényképek Némethy József fényképész műtermében készülnek. Piacz-u. 42. Lamprecht-palota.

x **Mentze Henrik** újdonságok áruházában igen olcsón lehet vásárolni.

x **Kézfátka kiállítás** Mentzénél.

x **Új töltésű villanylámpák** érkeztek Mentze Henrik újdonságok áruházába. Piacz- és Szent-Anna-u. sarkán.

Nyers-bastselyem

9 frt 90 krtól 43 frt 25 krig egy teljes női kimenő ruhára elegendő. Bérmentesítve és elvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték forduló postával. **Henneberg selyemgyára Zürich.** V.

TÁVIRATOK.

Testvérgyilkos csendőrfőhadnagy.

Budapest, július 9. Megdőböntő tragédia játszódott le ma délután Budán Hilbert Gusztáv kir. tanácsos pénzügyigazgató lakásán. Hilbert Rezső, aki izgága és összeférhetetlen természete miatt csendőrfőhadnagyi állását is elvesztette, lelötte Gusztáv nevű öcscsét. A testvérgyilkosságot, megelőzőleg Hilbert Gusztáv figyelmeztette Rezső bátyját, hogy ne keserítse szüleit, mert különben kénytelenek lennének a testvérek kiutasítani.

— **Lelőlek** mindnyájukat — kiáltotta dühösen és előrántotta revolverét.

— Sokkal gyávább vagy, hogy sem meg mernéd tenni — mondta — mondta Gusztáv és a dühöngő elé lépett.

Ebben a pillanatban eldőrdült a fegyver és Hilbert Gusztáv halálosan találva összerogyott. A szomszéd szobából a fiuk édes anyja berohant. A sebesült csak annyit tudott mondani:

— Mamám, meg vagyok löve — és rövid vonaglás után meghalt.

Hilbert Rezső, a testvérgyilkos vizet kért és teljes apátiába merült. Letartóztatták. A testvérgyilkosság nagy izgalmat keltett Budán és a szerencsétlen Hilbert-család iránt általános a részvét.

Német ujságírók a fővárosban.

Budapest, július 9. A német ujságírók ma érkeztek a fővárosba. Rákosi Jenő fogadta és francia nyelven üdvözölte őket. Este az Otthonban tea estély volt.

Port-Artur ostroma.

London, július 9. Csifuból jelentik, hogy július 2-án 4 japán torpedóhajó erőszakkal be akart hatolni a port-arturi kikötőbe. Az első kettőt elcsülyesztették, a harmadiknak a kéményét lötték le, a negyedik azonban sértetlenül elmenekült. A japán flotta folyton bombázza Port-Arturt. A szárazföldi japán csapatok a 14. és 16. számú orosz erődöket rohammal vették be és már csak 5 mértföldre szorult az ostrom-gyűrű a város körül. — Pantz rendőrfőnök portyázás közben 240 marhát fogott el és hajtott a városba.

Nagy tűz Csaczán.

Csacza, július 9. Ma itt Deutsch Ármin kereskedő háza kigyulladt és a tűz egész sor házat hamvasztott el. Leégett 25 ház, közte a járásbiróság és a régi sörház épülete is.

Harcz a tunguzokkal.

Pétervár, július 9. A fegyveres tunguz-bandák, akik a japánok szövetségesei, folyton nyugtalanítják az orosz csapatokat. A tunguzok két bandáját semmisítették meg az utóbbi harcokban.

Olvasóink rovata.

Gazdaközönség figyelmébe.

A jószágvásár megtartásáról.

A napokban hirdetem újjan tudomására adatott a lakosságnak, hogy a száj és körömfájás miatt lezárt vásárok a helyi forgalomnak megnyitvatnak.

Csak hogy az az intézkedés annyira magán viselte a kapkodás jellegét, hogy még a végrehajtó közegek is félreértették. A helyi forgalomnak megnyitvat vásár ugyanis azt jelentené, hogy a lezárt község összes jószágállománya a betegek kivételével a vásárra felhajthatók és ha el nem kelnek is, a határon belől hazahajthatók.

A m
ugy a ser
sár, hanem
sitotta, hog
vásárra ha
ha a város
za többé
Az ill
illetéktelen
hallotta, ho
hogy hol,
kedése, hog
jóság onn
csak az ide
mánya szö
rületére.

A Del
szágállomá
kivételével
vissza is ha

Hogy
sikerült, an
rompósok k
dákknak, ho
onnan jósz
hatják. Eze
sárra sem
sen maradt

Kijele
zőrendőr k
intézett írá
szellemének
a háta meg
tul buzgós
ségnek vég
bisszük, ho
jövédelmeze

Megta
sár, olyan
jóságállom
gyanusok ki
ei nem kel

Tő

Ítélet

Budapestre
délelőtt ti
Oláh elnö
tas vádlo
Pázmányt
házra itél
leni erősz
sükbe betu
lati fogsá
ben felmer
ték ellenül

Az ité
eekes körü
vádlottakra
állapította a
tők közhiva
sitének köz
kötelességü
hogy a bir
lességszegé
sem állapít
a vádlottak
mentette, n
beismerésbe
visszavontá
mert nemcs
kihallgatott
hogy a jeg
kerültek, s
ő határozó
ültek oda.

A mult kedden megnyílt volna már ugy a sertés, — mint a szarvasmarha-vásár, hanem valaki a sorompósokat oda utasította, hogy a debreczeni határról erre a vásárra hajtott, de ott el nem kelt állatok ha a városba behajtatnak, a sorompón vissza többé nem eresztetnek.

Az illető, aki ezt a szóbeli rendeletet illetéktelenül adta a sorompósoknak, csak hallotta, hogy harangoznak, de nem tudja, hogy hol, mert a törvénynek az az intézkedése, hogy a vészes területekre felhajtott jószág onnan többé vissza nem hajtható, csak az idegen községből hajtott jószágállományra szól, de nem ugyanazon község területére.

A Debreczen határán levő összes jószágállomány azonban (mindég a betegek kivételével) a vásárra fel és esetleg onnan vissza is hajtható.

Hogy tehát a mult heti állatvásár nem sikerült, annak az volt az oka, hogy a sorompósok kijelentették a jószágot hajtó gazdáknak, hogy ha a város sorompóit átlépik, onnan józagaikat többé vissza nem hajthatják. Ezek aztán megijedtek, inkább vásárra sem mentek. Így aztán a vásártér üresen maradt.

Kijelentjük egyéb iránt, hogy a mezőrendőr kapitányságnak a sorompósokhoz intézett írásbeli rendelete helyes, a törvény szellemének megfelelő volt, de nem helyes a hata megett kiadott szóbeli rendelet, mely túl buzgóságig egyfelől a gazda közönségnek végtelen kárára volt, addig nem hisszük, hogy az illetőnek egy elismerő szót jövedelmezett volna.

Megtartatik tehát a következő hetivásár, olyan értelemben, hogy a határ összes jószágállománya felhajtható (a betegek és gyanusok kivételével) oly formán, hogy az el nem kelt állatok vissza, haza hajthatók.

Aristides.

Törvénykezés.

Ítélet a rákosi vanutasok fölött. Budapestről távirják, hogy szombaton délelőtt tizenegy órakor hirdette ki Oláh elnök az ítéletet, A rákosi vasutas vádlottak közül Bohus Mihályt, Pázmányt és Tóthot 2—2 hónapi fogságra ítélte a bíróság magánosok elleni erőszak vétsége miatt. Büntetésükbe betudta a 46—46 napi vizsgálati fogságot. A többi vádlottakat részben felmentették, részben megszüntették ellenük az eljárást.

Az ítélettel kapcsolatban, mint érdekes körülményt említjük fel, hogy a vádlottakra nézve általánosságban megállapította a bíróság, hogy nem tekinthetők közhivatalnokoknak, mert nem teljesítenek közhivatalnoki funkciót. Hivatali kötelességüket meg kellett volna tagadni, hogy a bíróság megállapítsa a kötelességességét, azonban a bíróság ezt sem állapíthatta meg. A törvényszék a vádlottak egy részét már azért is felmentette, mert habár a rendőrség előtt beismerésben voltak, ezt a főtárgyaláson visszavonták és ez annál fontosabb, mert nemcsak ők, hanem az eskü alatt kihallgatott tanúk is azt mondták, hogy a jegyzőkönyvbe hamis adatok kerültek, sőt olyanok is, amelyek az ő határozott akaratuk ellenére kerültek oda. Így hát a bíróság a

vádlottak beismerésének visszavonását indokoltak vette. Hogy a hivatalos hatalommal való visszaélést a vádlottak el nem követték, arra elegendő bizonyíték, hogy ők sohasem voltak annak tudatában, hogy közhivatalnokok, tehát mint ilyenek nem is büntethetők.

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Bűnügyi regény az amerikai életből. 39.

XIX. FEJEZET.

Az álöltözetű Bareswell örömteljesen kiáltott fel, mikor ellenfelét a folyóba zuhanni látta. A folyópart szélére lépett és ameddig csak a homályban látni lehetett, a nyomát sem lehetett látni emheri alaknak.

Fülett még kis ideig, majd visszatért a kunyhóba, ahol még pislakolt a mécs. Az ajtónál megállt. A küszöbön Jonnce Perry ült és piszkos kendőjével törülgette arcáról a vért.

— Majdnem agyonlőtt — mondta. Annak pedig te bizonyára örvendeztél volna. De én még most nem akarok meghalni. Tudod, miért? Előbb téged szeretnék az akasztófán lógni látni.

— No csak nem beszélsz komolyan öreg czimbora?

— Egyszer megjósoltattam a jövőmet és azt hissem, a jóslat teljesülni is fog, mert a fele már beteljesedett. Mért ne teljesülne be a többi is. Mit gondolsz?

— Lehet.

— No akkor elmondom a többit is — folytatta a csavargó és rávigyorgott Bareswellre. A vén boszorkány azt mondta, hogy sok szerencsétlenségen fogok átesni és szörnyű sorsom lesz. De tartunk csak sort. A vén boszorkány megjósolta, hogy a nővérem szerencsétlen házasságra fog lépni valami gazemberrel, aki nagyon sok kellemetlenséget fog nekünk szerezni. Végül is a gazember a feleségét a láb alól el fogja tenni, hogy más, gazdag lányt vehessen feleségül.

— Bolond beszéd.

— Ne vágj a szavamba — morogta a csavargó. A gazember a gyilkosságot is megkísérli. Ez azonban a végzete lesz, mert én akkor lógni látom.

— Tehát mindaddig sikerülni fog a terve? — kérdezte Bareswell és átható tekintetét vetett a sebesültre.

— Nem fog sikerülni — mondta a csavargó.

— De hiszen a gyilkosság megkísérléseért nem juthat senki az akasztófára.

— No hát érts meg, ha te Iris hugomat a láb alól eltenni megkísérléd, nem soká élsz. Ismerlek én jól. Tudom én, mi a terved. Nem elég, hogy Bane Viktoriát megölted, még az én nővéremet is meg akarod gyilkolni, a te hites feleséged. De ez nem fog sikerülni . . .

— Te bitang — ordított föl Bareswell és mint valami dühöngő tigris ráugrott a csavargóra és a torkát megragadta.

— Gyilkos — kiáltott fel az.

Bareswell szemei villámokat szórtak. A csavargó a lövés miatt sok vért vesztett és elgyengült, miért is nem tudta magát Bareswell támadásával szemben kellőképpen védeni, a ki letépette és a mellére térdelt.

— Te sem fogsz többé az utamba állani — lihegte dühösen a zsvány és a gyilkolás szenvedélye villant meg a szemében.

— Kegyelem sógor, kegyelem — könyörgött a csavargó.

— Nincs kegyelem. Te sem könyörülnél volna rajtam. Különb is nagy veszedelem volna reám nézve, ha életben hagynálak.

— Sok jó és hűséges szolgálatot teljesítettem neked, sógor, ne vedd el az életemet.

De Bareswell szívében nem ismert irgalmat. Jounce különben is sokat tudott már a viselt dolgairól és félt tőle, hogy elárulja. Elhatározta tehát, hogy megnémitja. Soha jobb alkalem nem kínálkozott erre.

(Folytatjuk.)

Ne vegyen pénzért

naptárt,

mikor ingyen kapja

a Debreczeni Független Ujság

Nagy Képes Naptárát

ha előfizet

a Debreczeni Független Ujságra

Egy óra 1 korona,

vidékre 1 K. 50 fill.

A Debreczeni Független Ujság

Nagy Képes Naptára

Debreczen város és Hajduvármegye

Nagy Czimtarával

és rendkívül bő és értékes tartalommal jelenik meg.

A

Hidegvizgyógyintézet

a nagyerdei fürdőben

már MEGNYILT.

Ugyanott mindenféle

gyógyfürdők

előállítanak.

Hajdusági Bajuszpedró.

Szép bajusz

Védjegy.

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedró használata által, mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8 sz.

Valamint minden debreczeni gyógyszerárban.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Szőlőtelepítésre igen alkalmas 20—25 hold terület a város közelében, parcellánként vagy egészben eladó. Értekezhetni Pacsirta-utca 53.

5 korona 5 kg. pergetett akáczméz Jancsó Testvérek asztalosok méhészetében, Simonyi-ut (Sestakert 1)

Fegyverműves műhely, ahol e szakmába vágó dolgok a legolcsóbb árban a legjobban eszközöltetnek. Skóth Sándor fegyverműves, Piacz u. 34. (Főposta mellett.)

Tanulónak IV—VI. elemít végzett jó családból való ügyes fiu felvétetik Sima Ferencz reszelő-vágóhoz, Késes-u. 20.

Használt vetőgépek 13, 15, 17 soros teljesen kijavítva olcsó árban kényelmes fizetési feltételek mellett kaphatók **Rahmer Sándornál** Piacz-u. 26. sz. nagy trafik udvar. Ugyanott egy Ganz gyártmányu szab. **Schweiczer daráló** és egy teljesen üzemképes használt **járgányos cseplőkészlet** is igen olcsón eladó.

19 köblös szántóföld tanyával együtt eladó vagy bérbe kiadó az Ujföldön. 7 nyilas szőlő a Nagymartinkán szakaszonként is eladó. Értekezhetni Pacsirta u. 47. sz. a

Tanuló felvétetik lakatos és diszmű fényező iparosnál Debreczen, Piacz-utca 83.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállás-mérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Magyar nemzet története 10 kötet teljesen új olcsó áron eladó. Szent-Anna 35.

Eladó vegyes kereskedés, forgalmas, vasutas dohánybevaltó hivatalhoz vezető főutczán örökáron, telek és mellék épületekkel Hajdu-Dorogon. Értekezhetni Barna Mihály kereskedővel Hajdu-Dorogon 874 sz. alatt.

Miklós és Markbreit fiók üzletében Piacz-utca fő tőzsde mellett. Hallatlan olcsón beszerezhetők kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigarettatárczák, séta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománcz edények és számtalan itt fel nem sorolt áruk.

3 szobás lakás aug. 1-től kiadó. Kossuth-utca 25.

Csak e hó 25-éig!!!

Szönyegraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévő áruinkat leszállítottuk. Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz darab szönyegmaradékot féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Butorszövet maradókat féláron.

Egyes ágy- és asztalterítőket féláron.

Egyes flaneltakarókat féláron.

Bosznay J. és Társa

szönyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak e hó 25-éig!!!

Elvállal mindentféle szobafestéseket és tapetirozásokat a legutányosabb árban

Horváth András

mázoló-, szoba- és templom-festő

— DEBRECZEN, —

Piacz-utca 21. szám alatt.

Gépolaj forrás

megeredt

kgként 10 krtól feljebb

Neumann Nándor

festék-, olaj- és gépszir raktárában

Hatvan-u. 5. Telefon 205.

Az Első Debreczeni Kézizálog Kölcsön-Intézet Részvénytársaság

Debreczen, Arany János-u. 9.

szám alatt, (az Osztrák-Magyar-Bank mellett). **Kölcsönöket** ad: arany, ezüst, értékpapir, kézműáru és mindenféle ingóságokra, mérsékelt kamattal.

Az igazgatóság.

Kiváló minőségű **rizling, ezerjő, fehér burgundi, zöld sylván, kövidinka** és erdei tiszta fajborok kaphatók

Hajduhadházon, Veszprémy István

pinceszében.

Árak: 20—25 frtig hektoliterenként, helyben, vevő hordójába töltve.

500 frtot

fizetnek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használatával mellett tívege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 48 kr.) **Bartilla-Winkler Ede**, Wien, 19/L, Sommergeasse 1. Főraktár **Török J. Budapest**, Király-utca 12. — Kapható minden gyógyszerertárban. — Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 tívet 2 forint 60 krért.

DEUTSCH LAJOS

fűszerkereskedő, Piacz-utca 38.

Ajánl mint a hajdumegyei méhészegylet elárusítója

idei friss pergetésű

akáczmézet

1 kiló 60 krajczár.

5 kiló 2 frt 50 krajczár.

1900. Párisi világiállítás **GRAND PRIX**

„**KWIZDA**“-féle restitutionsfluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére.

Egy tívege ára

2 kor. 80 fill.

40 év óta az udvari istállóokban

a katonai és polgári nagyobb

istállókban használatban

nagy megerőtetés előtt és

után erősítőül

az inakmereve

dése ellen, stb.

a trainingnál

nagyobb munkára képesíti a

lova.

Valódi minőségben csak az itt látható védjeggyel kapható minden gyógyszerertárban és drogua-üzletben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Főraktár: **KWIZDA JÁNOS FERENCZ**

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerésznél

1. **Korneuburg**, bei Wien.

Uj árukat kaptam! és pedig olyan szép divatosokat fehér és színes batisztokban, cretonokban, női ruha szövetekben, de különösen minden színű selymes ruha vásznakban, hogy aki igazán szép és divatos (nem régi álott) kelmét akar vásárolni az el ne mulassza a **MARADÉK ÁRUHÁZAT** a Bika szálloda mellett meglátogatni.

1 méter finom Taft selyem 49 krajczár.

Üzleti elvem: „Élni és élni hagyni.”